

Yttrande Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende

Dnr 00958-2020

Förslag till beslut

Region Norrbotten lämnar yttrande enligt förslag.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen anser att de föreslagna förändringarna i socialtjänstlagen och de nya bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen kommer att bidra till ett stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende.

Region Norrbotten ställer sig överlag positiv till samtliga föreslagna förändringar i utredningen men vill lyfta fram att barn och ungdomspsykiatriens (BUP) tidiga insatser i samband med placeringen behöver förtydligas. Regionen vill även betona vikten av att beakta ökade kostnader för hälsoundersökningar och barn- och ungdomspsykiatri samt att de eventuella kostnadsökningarna finansieras i enlighet med finansieringsprincipen.

Sammanfattning

Departementspromemorian stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende har föreslagit en rad förändringar i socialtjänstlagen och nya bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen. Förändringarna syftar till att möjliggöra omedelbar placering av barn i skyddat boende även utan samtycke från båda vårdnadshavarna. För hälso- och sjukvårdens del föreslås att barn och ungdomspsykiatri involveras redan i samband med placeringen med möjlighet till tidiga insatser. Informationsöverföringen mellan kommun och region gällande barn placerade i skyddade boenden underlättas genom att uppgifter om barn kan lämnas från kommun till region. Utifrån utredningens förslag följer att det placerade barnet får hälso- och sjukvård, säker skolgång, ökad delaktighet, skydd från våld samt en trygg utflyttning efter placeringen.

Ärendet

I departementspromemorian stärkt barnperspektiv för barn i skyddat boende föreslår Socialdepartementet en rad lagförslag och nya bestämmelser i syfte att stärka barnrätten.

Skyddat boende blir en ny placeringsform

Förändringar i socialtjänstlagen ger socialnämnden befogenhet att omedelbart kunna placera ett barn i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare även när det saknas samtycke från den andra vårdnadshavaren.

Insatser från barn- och ungdomspsykiatri

Utredningen anser att barn i skyddat boende ska kunna tas emot av barn- och ungdomspsykiatri och vara delaktig i sin vård redan i ett tidigt skede av placeringen. Utredningen föreslår vidare att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att ta fram en vägledning om barn- och ungdomspsykiatriens stöd till barn

som vistas eller har vistats i skyddat boende samt även beskriva hur barn- och ungdomspsykiatri ska utgöra en stödfunktion till personalen i skyddat boende.

Sekretess

Förslaget till nya bestämmelser i offentlighet- och sekretesslagen är avsett att möjliggöra sekretess hos kommuner och regioner för adresser till skyddade boende, men innehåller även en sekretessbrytande regel som möjliggör att uppgifter om barn placerade i skyddade boenden kan lämnas från kommun till region. Denna sekretessbrytande bestämmelse syftar till göra det möjligt med ett fungerande samarbete mellan region och kommun, exempelvis för barn i skyddat boende som behöver insatser från barn- och ungdomspsykiatri. Samtidigt får barnet sina egna stödbehov tillgodosedda.

Hälso- och sjukvård för placerade barn

Skyddat boende blir en ny placeringsform för barn som följer med en vårdnadshavare till skyddat boende. Detta innebär att barn i skyddat boende kommer att omfattas av bestämmelserna i lagen (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Genom lagen har regionerna ett ansvar för att barn och unga som placeras erbjuds en hälsoundersökning. Det är socialnämnden som ska initiera hälsoundersökningen. Läkarundersökning enligt 32 § LVU ersätter inte denna hälsoundersökning utan syftet med den är att identifiera sjukdom, skada eller funktionsnedsättning som kan ha betydelse för behovet av LVU-vård och för placering av vården. Hälsoundersökningen har ett bredare syfte och ska vara mer heltäckande än läkarundersökningen enligt LVU.

Sammanfattningsvis kan konstateras att utifrån utredningens förslag följer att barnet får hälso- och sjukvård, säker skolgång, delaktighet i vad som händer, ett ökat skydd från våld samt en trygg utflyttning.

Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i föräldrabalken

Att åtgärden får vidtas utan den andra vårdnadshavarens samtycke om det krävs med hänsyn till barnets bästa och åtgärden gäller psykiatrisk eller psykologisk utredning eller behandling som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

2.6 Förslag till ändring i offentlighets – och sekretesslagen (2009:400)

Det föreslås nya bestämmelser om offentlighet och sekretess bl.a. för att möjliggöra sekretess hos kommuner och regioner för adresser till skyddade boenden och hem för vård eller boende som bedriver verksamhet i form av skyddat boende.

Ekonomiska konsekvenser

Det föreslås att barnet och unga vuxna, mellan 18-20 år, i samband med en placering i skyddat boende ska erbjudas en hälsoundersökning. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har för 2017 uppskattat kostnaden för en

sådan hälsoundersökning till 2 060 kr per barn. SKR uppskattar att 3 500 hälsoundersökningar årligen kommer att genomföras i landet till en beräknad kostnad på cirka 7,2 mnkr. Kostnaderna för att barn och unga erbjuds en hälsoundersökning bedöms leda till minskade långsiktiga kostnader på grund av minskat behov av insatser senare i livet.

Barnrättsperspektiv

För att säkerställa barnets rättigheter och likabehandling har barnets bästa utifrån ett barnrättsperspektiv övervägts. Genom att stärka barnperspektivet blir barnet ett rättssubjekt med egna specifika rättigheter. Barnet kan då tas emot i skyddat boende oavsett ålder och kön, vara delaktig, få ett boende utifrån ett individuellt prövat beslut och få sina egna stödbehov tillgodosedda.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms ha påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män eftersom kvinnor är mer utsatta än män för våld i nära relationer. Beslutet kan på sikt bidra till att uppnå jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor minskar.

Bilagor:

Remissyttrande Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende
Remiss Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende

Protokollsutdrag skickas till:

Verksamhetsdirektör
Divisionschefer Närsjukvård
Divisionschef Länsjukvård
Ekonomi- och planeringsdirektör